

forforskjelligheder imellem os, kun vilde være uheldigt og bidrage til at tabe Overfigten, om jeg paa alt for mange Punkter vilde udvikle min afvigende Mening. — Efter denne almindelige Bemærkning skal jeg gaa over til at tale om de to Indstillingspunkter, der foreligger. Det første af dem gaar ud paa, at man udtrykkelig skal lade det passere, at Finantsministeren til Indfrielse af Laanet i London har anvendt en vis Del af Reservecens og af Kassebeholdningens Midler, saaledes, at der uden Bevilling fremtræder en Indtægt af 11 Mill. Kr. og en Udgift af c. 19 Mill. Kr. Dette er, som den ærede Ordfører oplyste, af en aldeles udelukkende formel Betydning; det er en ren doktrinar Formalisme, som man her har søgt at skaffe Indgang. Jeg maa sige om hele dette Punkt, at det i Virkeligheden ikke er det Bløt verb, som er blevet anvendt derpaa. Alle ere enige om, at den hele Transaktion har været lovhjemlet og har været udført paa en overmaade heldig Maade. I denne Henseende har man Intet at erindre; men, siger man, der skulde have staaet udtrykkelig paa Finantsloven, at Finantsministeren var bemyndiget til at afholde saa og saa Meget til Udgift og at tage saa og saa Meget til Indtægt. Naar man imidlertid erindrer, at Loven af 20de December 1873 lød saaledes: „Finantsministeren bemyndiges til at opsigte Laanet i London af Januar 1864 til kontant Indløsning i forskjellige større Dele og til i den Anledning at anvende de Beløb af de under Reservecens henliggende Effekter, som dertil maatte være fornødne“, skulde man synes, at man nok kunde slaa sig til No dermed, forsaavidt man isørigt mente, at Transaktionen var udført paa rette Maade, og at man ikke behøvede at kræve en ny Sanktion af Rigsdagen, saa meget mere som Finantsministeren i Motiverne til Loven udtrykkelig har erklæret, at han vilde opsigte i det Mindste Halvdelen af Laanet til Juni Termin 1874, altsaa i Løbet af det omhandlede Finantsaar, og at han efter, hvorledes det gik, vilde bestemme sig til, om han vilde lade den anden Halvdel følge efter i en eller i flere Terminer. Han bestemte sig nu til at lade den anden Halvdel følge efter i een Termin, og derved kom hele Beløbet til Udgift i Finantsaaret. Det forekommer mig rigtigt nok, at Ministeren under disse Omstændigheder maatte være fuldt berettiget til at se al fornøden Bemyndigelse i Lov af 20de December 1873, og det Samme har formodentlig foretaget Rigsdagen, siden den slet ikke gjorde nogen Mine enten til at føie en Bevillingsparagraf til denne Lov af 20de December 1873 eller til paa Finantsloven at opføre en Bevilling, uagtet den vidste, at i det Mindste Halvdelen af Laanet vilde komme til Udbetaling i Løbet af Finantsaaret 1874—75. Det har formodentlig været Rigsdagens Mening, at Loven af 20de December 1873 kunde gaa og gjælde for en til-

strækkelig Bevilling, og man har derfor ikke villet uleilige sig videre hermed. Imidlertid, kan man føle en Tilfredsstillelse ved endnu en Gang at sige, at det passerer, har jeg Intet derimod. Jeg finder ogsaa, det bør passere; det er ganske vist.

Jeg skal derefter gaa over til det andet større Punkt, her foreligger, nemlig Spørgsmaalet om Marmor kirken. Dengang jeg først hørte Tale om et Spørgsmaal om Marmor kirken i Betydning af et Spørgsmaal om Retmæssigheden af den Transaktion, der var foretagen, blev jeg grebet af en ikke ringe Forbauselse, thi det var mig dengang ganske gaadefuldt, hvorledes Noget kunde rejse Tvivl derom, og jeg vil ikke paastaa, at det senere er blevet mig væsentlig mere forklarligt, men jeg er dog for saa vidt kommen noget videre, at jeg har faaet Syn paa, paa hvilken Bidsfarelse det beror, at man overhoved har kunnet komme ind paa at rejse en saadan Tvivl. Det er da blevet mig klart, at det navnlig er to Ting, der i den Henseende have gjort sig gjældende, dels forskjellige statsretlige Bidsfarelser, dels Ubejendtskab eller i alt Fald mindre nøie Bidsfarelse med denne Sags tidligere Historie (En Stemme: Mangel paa juridisk Begreb!). Mangel paa juridisk Begreb, mener det ærede Medlem, men det er det Samme som statsretlig Bidsfarelse. Jeg skal først behandle det Sidste, Sagens Historie, hvorpaa den foregaaende ærede Læser forøvrigt ogsaa kom noget ind, men rigtig nok ikke paa en ganske fuldstændig Maade og ikke aldeles objektivt. Denne Sag har nemlig havt en meget lang Historie, og det baade udenfor og i Rigsdagen. Det er bekendt, at det allerede var i Aaret 1750, at man begyndte at bygge Marmor kirken. Man byggede paa den i en Tid af 20 Aar, men da man havde gjort det og anvendt et Beløb af 858,000 Rbl. paa den, kom man mere til den Erkjendelse, at man, hvis man skulde fuldføre den, ikke kunde slippe under det Dobbelte af denne Sum, og derfor mente man dengang at maatte standse. Der blev da senere forelagt Harsdorff, som er den oprindelige Bygmester, den Opgave at udarbejde en mindre Plan til Fuldførelsen, hvilket han ogsaa gjorde, idet han fremkom med to Planer, den ene paa 223,000 Rbl. og den anden paa 204,000 Rbl., men selv disse fandt man dengang at være for storartede, og Sagen blev i 1799 stillet i Bero. Derefter hvilede den i et halvt Aarhundrede, og det var først efter Grundloven, at man igjen begyndte at drøfte Spørgsmaalet om, hvad man skulde gjøre med den saakaldte Ruin. Det er ganske vist noget uegentligt, naar man talder en saadan Bygning, der aldrig har været fuldført, for en Ruin, men uenigtelig er den efterhaanden bleven til noget Saa-dant, en Ruin af en noget latterlig Natur, nemlig en Ruin af Noget, der ingeninde har eksisteret. Siden den Tid har nu Marmor kirken meget ofte beskæftiget Regjeringen og ligeledes Rigsdagen,